

Klaipėdos
universitetas

Sveikatos
mokslų fakultetas

Klaipėdos
universitetas

30
metų

**XXI-OJI NACIONALINĖ MOKSLINĖ
KONFERENCIJA
„Į SVEIKĄ GYVENSENĄ IR SKAIDRIĄ BŪTĮ
VYDŪNO KELIU“**

Konferencijos pranešimų medžiaga

Klaipėda, 2021

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

Mokslinis komitetas:

Pirmininkas: prof. dr. Artūras Razbadauskas,
Klaipėdos universiteto rektorius

Nariai:

prof. habil. dr. Algimantas Kirkutis
prof. dr. Elvyra Acienė
prof. habil. dr. Ingrida Baranauskienė
prof. dr. (hp) Leta Dromantienė
prof. dr. Arvydas Martinkėnas
prof. dr. Daiva Mockevičienė
prof. dr. Sigutė Norkienė
doc. dr. Aelita Skarbaliene
prof. habil.(hp) dr. Dalia Marija Stančienė
prof. dr. Asta Šarkauskienė
doc. dr. Marija Truš

Organizacinis komitetas:

Pirmininkė: Goda Sakalauskaitė

Nariai:

prof. dr. Birutė Anužienė
Dainius Aponkus
Erika Butkutė
lekt. dr. Sigita Derkintienė
lekt. Rita Gikariene
Juozas Ivanauskas
doc. dr. Asta Kiaunytė
lekt. Viktorija Lukminaitė
lekt. Jurgita Raišutienė
Tatjana Žuravlioiva

Leidinio sudarytoja:

prof. dr. Birutė Anužienė

© Klaipėdos universitetas, 2021

ISBN 978-609-481-100-5

PROFESINIO MOKYMO CENTRŲ MOKINIŲ PSICHINĖ SVEIKATA: EMOCINIS IR SOCIALINIS SAUGUMAS

vyr. mokslo darbuotojas dr. Kęstutis Trakšėlys, doc. dr. Dalia Martišauskienė
Klaipėdos universiteto Botanikos sodas, Visuomenės sveikatos katedra

Šiuolaikinis požiūris į paauglių ir jaunuolių elgesio ir emocinius sunkumus bei sutrikimus neat-siejamas nuo raidos psichopatologijos - integruoto požiūrio apie elgesio, emocinių mokymosi sun-kumų bei sutrikimų raidą ir priežastis teigia R. Barkauskaitė ir kt. (2019). Tam įtakos turi emocinis ir socialinis asmenybės saugumas. Emocinis saugumas paprastai apibrėžiamas kaip patyčių, paže-minimo ir vidinės baimės bei nerimo nebuvimas. Emociniam saugumui svarbu – emociškai stabilus ir padėti pasirengęs suaugęs žmogus, esantis šalia vaiko. Taip pat aiškios ribos ir taisyklės, kurių dėka vaikas orientuojasi santykyje su kitais žmonėmis (pedagogais, bendraamžiais, tėvais) ir supan-čia aplinka (Trakšėlys, 2014).

Tikslas- nustatyti profesinio mokymo centrų mokinių emocinį ir socialinį saugumą.

Metodika. 2019 m. spalio – gruodžio mėnesiais atliktas kiekybinis tyrimas, naudojant anketinės apklausos raštu metodą. Tyrimas atliktas 6 Lietuvos profesinio mokymo centruose. Apklausta 120 mokinių. Tyrimas atliktas laikantis etikos principų.

Rezultatai. Atlikus tyrimą nustatyta, kad profesinio mokymų centrų dauguma mokinių jaučiasi emociškai ir socialiai saugūs. Tačiau nemaža dalis mokinių (8 proc.) paminėjo, kad jų turtinė padė-tis turi įtakos mokymosi pasiekimams ir lygiavertiškumui. Mokinių teigimu (8 proc.) jiems neuž-tenka pinigų įsigyti visoms būtinoms mokymosi priemonėms; dėl savo socialinės ir ekonominės padėties dauguma jų yra socialiai ir kultūriškai izoliuoti; dėl lėšų stygiaus negali lankyti mokamų neformalaus ugdymo užsiėmimų, dalyvauti olimpiadose ar vykti į mokyklų organizuojamas pažin-tines ekskursijas. O tai lemia ir jų emocinį mažesnę saugumą, nes mokiniai socialinę padėtį tiesio-giai sieja su gera savijauta, didesne savigarba bei pasitikėjimu savimi.

Išvados. Dauguma mokinių profesinio mokymo centruose jaučiasi emociškai ir socialiai sau-giai. Mokiniai emocinį saugumą tiesiogiai sieja su savo socialine padėtimi. Mokinių, kurie jaučiasi emociškai ir socialiai nesaugūs, nuomone mokinių iš pasiturinčių šeimų sprendimai ir siūlymai susi-laukia didesnio pritarimo ir palaikymo, sprendžiant klasės reikalus; išryškėja socialinė diferenciaci-ja klasėje, dažniau jie nepritampa prie bendraamžių, jaučiasi izoliuoti. Emocinio ir socialinio sau-gumo nebuvimas mokykloje lemia daug neigiamų padarinių: vaikai jaučiasi nelaimingi, dažnai yra liūdni, jaučia kaltę, nesaugumą, vienišumą, bejėgiškumą, nenori lankyti mokyklos.

Reikšminiai žodžiai: psichinė sveikata, emocinis ir socialinis saugumas.

Literatūra:

- Barkauskienė R., Zacharevičienė A. 2019. Darbas su vaikais, turinčiais elgesio ir emocinių sunkumų bei sutrikimų. Vilnius.
- Trakšėlys K. 2014. Švietimo prieinamumas Lietuvos visuomenės transformacijos kontekste (1990–2010). Vilnius: LEU leidykla.
- Breidokienė R. ir kt. 2018. Pozityvios tėvystės įgūdžių mokymo programa tėvams, auginantiems vaikus, turinčius elgesio ir emocinių sutrikimų. Vilnius.